

Верховний
Суд

Актуальні питання оподаткування та публічної фінансової політики

Ігор Олендер,
д.ю.н., суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді

Верховний
Суд

Реалізація політики в умовах воєнного стану

Верховний
Суд

Правові режими

Застереження в пункті 9.4 статті 9 Закону України «Про створення вільної економічної зони „Крим“» щодо непоширення на розрахунки за операціями резидентів України норм Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» обумовлено здійсненням відповідних операцій з особами, місцезнаходженням яких є територія вільної економічної зони «Крим». Юридичні особи, фізичні особи-підприємці та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є така територія, мають право здійснювати господарську діяльність лише після зміни їхньої податкової адреси на іншу, на території України.

(постанова Верховного Суду від 26.10.2022 у справі № 320/5804/18)

Верховний
Суд

Правові режими

Дозвіл на переробку є письмовим дозволом митниці на поміщення товарів у митний режим переробки на митній території або митний режим переробки за межами митної території, а не документом дозвільного характеру, на який поширюється дія статті 5 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

(постанова Верховного Суду від 21.04.2022 у справі № 812/1159/17)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Оскільки на час звернення платника податків із заявою про зарахування переплати на погашення грошового зобов'язання зі сплати податку на прибуток за березень–грудень 2015 року не існувало встановлених статтею 43 Податкового кодексу України перешкод для реалізації наданого платнику податків права направити суму переплати на погашення грошового зобов'язання з інших платежів, у контролюючого органу виник обов'язок забезпечити виконання заяви.

(постанова Верховного Суду від 27.07.2018 у справі № 805/1786/17-а)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Працівникам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, окрім інших, встановлених державою, гарантій, компенсується з бюджету середній заробіток. Правовою природою доходу, який отримує мобілізована особа, є компенсаційні виплати з державного бюджету. Такі виплати, що отримує мобілізована особа, не включаються до загального оподаткованого доходу такої особи, у зв'язку з чим у роботодавця, як податкового агента щодо свого працівника, відсутній обов'язок нараховувати та утримувати податок з доходів фізичних осіб із таких виплат.

(постанова Верховного Суду від 15.02.2022 у справі № 808/2467/17)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб та розташовані на тимчасово окупованій території та/або території населених пунктів на лінії зіткнення, не є об'єктами оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до статті 266 Податкового кодексу України, а тому не можуть бути складовою бази оподаткування.

(постанова Верховного Суду від 30.11.2022 у справі № 280/5185/19)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Закон, що встановлює тимчасове звільнення від виконання обов'язку платника єдиного внеску, не застосовується до особи, що не перебуває на податковому обліку на території населених пунктів, де проводилася АТО, за затвердженим переліком.

(постанова Верховного Суду від 11.09.2020 у справі № 200/2402/19-а: судова палата)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Платники земельного податку й орендної плати з юридичних осіб, які перебувають на обліку у фіскальних органах і знаходилися на території визначених переліком населених пунктів, де проводилася АТО або було оголошено військовий чи надзвичайний стан, на цей період звільняються, зокрема, від сплати за користування земельними ділянками державної та комунальної власності.

(постанова Верховного Суду від 11.09.2018 у справі № 805/4279/16-а)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Підставою для звільнення від сплати за користування земельними ділянками є здійснення суб'єктом господарювання діяльності саме на території проведення АТО та в період її проведення.

(постанова Верховного Суду від 06.11.2020 у справі № 805/2525/15-а)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Платники земельного податку, які провадили діяльність на території проведення АТО, звільняються від своїх обов'язків, зокрема щодо сплати орендної плати за землю державної або комунальної власності з 14 квітня 2014 року до 08 червня 2016 року. Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» є спеціальним законом у спірних правовідносинах, а тому його застосування узалежнюється від внесення відповідних змін до Податкового кодексу України.

(постанова Верховного Суду від 05.06.2018 у справі № 805/4569/16-а)

Верховний
Суд

Виконання зобов'язань

Установлення причиново-наслідкового зв'язку між обставинами непереборної сили з виникненням податкового боргу (тобто визнання його безнадійним) є компетенцією суб'єкта владних повноважень за результатами розгляду заяви платника. Ці обставини впливають на право платника бути звільненим від виконання обов'язку щодо погашення податкового боргу шляхом його списання.

(постанова Верховного Суду від 24.01.2019 у справі № 805/2342/16-а)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Невиконання зобов'язання особою може бути підтверджене обставинами непереборної сили, що звільняє таку особу від відповідальності. Передбачене застосування відповідальності за порушення термінів розрахунків у іноземній валюті до резидентів, що порушили терміни розрахунків, крім суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на території проведення АТО на період її проведення.

(постанова Верховного Суду від 02.10.2018 у справі № 805/2130/17-а)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Якщо платник податків у охопленій перевіркою період провадив діяльність на території проведення АТО, то в податкового органу відсутні правові підстави для нарахування йому пені в порядку статті 4 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті» у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин.

(постанова Верховного Суду від 30.07.2020 у справі № 812/625/17)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Перебування платників єдиного внеску на обліку в органах доходів і зборів, розташованих на території населених пунктів, де проводилася АТО, є підставою, щоб зупинити застосування заходів впливу та стягнень до таких платників.

(рішення КАС ВС від 30.03.2018, постанова ВП ВС від 06.11.2018 у зразковій справі № 812/292/18)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Факт перебування платників єдиного внеску на обліку в органах доходів і зборів, розташованих на території населених пунктів, де проводиться АТО, був підставою для незастосування до таких платників заходів впливу та стягнення за невиконання обов'язків платника єдиного внеску в силу прямої дії пункту 94 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», який забороняв притягнення до відповідальності за невиконання обов'язків платника єдиного внеску.

(постанова Верховного Суду від від 10.02.2021 у справі № 805/3362/17-а: Велика Палата)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Звільнення платника від відповідальності на підставі підпункту 38.4 пункту 38 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України є безумовним обов'язком податкових органів, зокрема, якщо фактичним місцезнаходженням філії, представництва, відокремленого чи іншого структурного підрозділу юридичної особи є тимчасово окупована територія, а місцезнаходженням відповідної юридичної особи є інша територія України або територія населених пунктів на лінії зіткнення.

(постанова Верховного Суду від 11.12.2018 у справі № 805/2354/18-а)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Звільнення платника від відповідальності на підставі підпункту 38.4 пункту 38 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України можливе лише у межах діяльності, що провадиться через такі філії, представництва, відокремлені чи інші структурні підрозділи, за весь період проведення відповідної операції.

(постанова Верховного Суду від 24.05.2022 у справі № 280/928/20)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Неподання платником податкової звітності з податку на додану вартість, що зумовлене настанням обставин непереборної сили та підтверджується належним сертифікатом Торгово-промислової палати України та відповідно до статті 10 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», є підставою для звільнення від відповідальності за невиконання (неналежного виконання) зобов'язань, а також застосування до особи передбачених підпунктом «г» пункту 184.1 статті 184 Податкового кодексу України негативних наслідків у вигляді анулювання реєстрації платником податку на додану вартість є необґрунтованим.

(постанова Верховного Суду від 24.01.2019 у справі № 805/221/16-а)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Неодноразове намагання платника, що здійснив перереєстрацію з неконтрольованої території до контрольованої території України, яка належить до території проведення АТО, зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригувань у межах установлених граничних строків, а потім безпідставне їх неприйняття контролюючим органом свідчить про відсутність протиправної бездіяльності платника податків і виключає склад податкового правопорушення.

(постанова Верховного Суду від 14.11.2018 у справі № 805/365/17-а)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Положення Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» не встановлюють податкової пільги, що розповсюджується на платника податків. Сертифікат Торгово-промислової палати України про настання обставин непереборної сили є належним доказом на підставі статті 10 цього Закону для звільнення платника податків від відповідальності, передбаченої абзацом другим пункту 120.1 статті 120 Податкового кодексу України, за неналежне виконання зобов'язань щодо своєчасної подачі вказаного розрахунку за користування надрами.

(постанова Верховного Суду від 06.02.2018 у справі № 812/275/17)

Верховний
Суд

Звільнення від відповідальності

Положення Закону України від 2 вересня 2014 року № 1669-VII «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» є спеціальною нормою, яка для суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на відповідній території протягом визначеного періоду в часі, на підставі об'єктивних обставин щодо проведення АТО та за умови отримання висновку Торгово-промислової палати України, передбачає підстави для звільнення від відповідальності, зокрема в частині неналежного виконання обов'язку своєчасного подання податкової звітності.

(постанова Верховного Суду від 14.11.2019 у справі № 812/258/17)

Верховний
Суд

Огляд судової практики Верховного Суду

Верховний
Суд

Строки

Верховний
Суд

Строки в заявних процедурах

Заява про повернення надміру сплачених грошових зобов'язань може бути подана протягом всього часу, коли існують обставини непереборної сили, але не пізніше тридцяти календарних днів, наступних за днем закінчення таких обставин, з урахуванням таких умов: (1) до спливу 1095-ти днів після здійснення переплати посадові особи юридичної особи, які є уповноваженими відповідно до законодавства України нараховувати, стягувати та вносити до бюджету податки, а також вести бухгалтерський облік, складати та подавати податкову звітність, — мали обмежену свободу пересування, спричинену або ув'язненням чи полоном на території інших держав, або внаслідок інших обставин непереборної сили, підтверджених документально (альтернативно), та (2) протягом зазначених граничних строків така юридична особа не мала інших уповноважених осіб. Звертаючись до податкового органу з відповідною заявою, платник має надати документальне підтвердження існування в уповноважених осіб протягом граничних строків обмеженої свободи пересування і відсутність протягом цих строків інших уповноважених осіб. За своїм змістом і правовим регулюванням такий механізм продовження строку має заявний характер (за відповідною заявою платника) і реалізується за рішенням керівника контролюючого органу (заступником або уповноваженою особою).

(постанова Верховного Суду від 23.05.2022 у справі № 640/14856/19)

Верховний
Суд

Строки в заявних процедурах

При визначенні порядку розрахунків строків подання податкових накладних та/або розрахунків коригувань для реєстрації застосовується виключно податкове законодавство, яке визначає граничний строк реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, облік чого здійснюється календарними днями та за порушення застосовується штраф.

(постанова Верховного Суду від 04.09.2020 у справі № 805/4480/16-а)

Верховний
Суд

Строки в заявних процедурах

Пропуск контролюючим органом 24-годинного строку звернення до суду із заявою про підтвердження обґрунтованості адміністративного арешту майна платника податків із моменту встановлення обставин, що зумовлюють таке звернення, свідчить про наявність підстав для залишення заяви без розгляду.

(постанова Верховного Суду від 30.01.2020 у справі № 560/1976/19)

Верховний
Суд

Строки в заявних процедурах

Законодавство України не обмежує право платника на звернення із заявою про повернення надміру сплачених сум митних платежів чотиримісячним строком.

(постанова Верховного Суду від 25.04.2018 у справі № 815/3989/17)

Верховний
Суд

Строки в заявних процедурах

У разі надходження від платника разом з податковою декларацією за звітний податковий період заяви зі скаргою на продавця / покупця, податковий орган зобов'язаний провести документальну позапланову перевірку останнього відповідно до підпункту 78.1.9 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу України у 90-денний строк з дня надходження такої заяви / скарги.

(постанова Верховного Суду від 11.05.2022 у справі № 200/11917/20-а)

Верховний
Суд

Строки давності

Строк позовної давності щодо вимоги про стягнення сум бюджетного відшкодування з податку на додану вартість обмежується строком у 1095 днів, який настає з дня отримання права на таке відшкодування.

(постанова Верховного Суду від 20.01.2021 у справі № 520/3210/19)

Верховний
Суд

Строки давності

Податковий борг, який виник внаслідок несплати платником податків самотійно визначених у податковій декларації грошових зобов'язань, може бути стягнутий контролюючим органом протягом і в межах строку давності, який становить 1095 календарних днів з дня виникнення податкового боргу. Відповідно, після спливу строку давності для стягнення такого боргу, останній набуває ознак безнадійного податкового боргу у тлумаченні підпункту 101.2.3 пункту 101.2 статті 101 Податкового кодексу України.

(постанова Верховного Суду від 13.07.2022 у справі № 480/340/20)

Верховний
Суд

Строки давності

Пункт 52-2 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України встановлює умови спрощення адміністративної процедури в період дії карантину. Перебіг усіх строків давності, визначених статтею 102 цього Кодексу, зупинено на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), у якому завершується дія карантину, запровадженого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

(постанова Верховного Суду від 23.12.2022 у справі № 140/12235/21)

Верховний
Суд

Обмежувальні строки

Неможливо зареєструвати до 15 січня 2017 року розрахунки коригування, складені після цієї дати, а тому приписи пункту 49 підрозділу 2 розділу ХХ Податкового кодексу України не розповсюджуються на податкові накладні та розрахунки коригувань, складені після 01 січня 2017 року. Установлена вимога щодо обов'язкової реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних до 15 січня 2017 року податкових накладних / розрахунків коригування стосується тих податкових накладних / розрахунків коригування, які були складені до 31 грудня 2016 року.

(постанова Верховного Суду від 16.11.2022 у справі № 320/3775/19)

Верховний
Суд

Обмежувальні строки

Постанова Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2021 року № 89 «Про скорочення строку дії обмеження в частині дії мораторію на проведення деяких видів перевірок» прийнята не на підставі та не на виконання Податкового кодексу України і законів з питань митної справи, у зв'язку з чим не може вважатися складовою податкового законодавства, а тому не підлягає застосуванню в питаннях, пов'язаних з оподаткуванням.

(постанова Верховного Суду від 21.12.2022 у справі № 160/14976/21)

Верховний
Суд

Притягнення до відповідальності

Положення господарського законодавства щодо строків застосування адміністративно-господарських санкцій за порушення резидентами термінів розрахунків в іноземній валюті у сфері зовнішньоекономічної діяльності не поширюється на відповідні правовідносини з моменту набрання чинності Податковим кодексом України.

(постанова Верховного Суду від 04.09.2020 у справі № П/811/245/17)

Верховний
Суд

Притягнення до відповідальності

Висновок Мінекономрозвитку щодо продовження строків розрахунків за відповідною зовнішньоекономічною операцією є індивідуальним юридичним актом, виданим на перевищення встановлених законодавством строків розрахунків, має зворотну силу в часі та звільняє платника податків від відповідальності у вигляді сплати пені.

(постанова Верховного Суду від 29.01.2021 у справі № 801/9330/13-а)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Платник податку на додану вартість може звернутися до адміністративного суду з вимогами про визнання протиправною бездіяльності суб'єкта владних повноважень з погашення заборгованості з відшкодування податку на додану вартість та/або пені, нарахованої на таку заборгованість, протягом шести місяців з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

(постанова Верховного Суду від 19.01.2023 у справі № 140/1770/19: Велика Палата)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Рішення контролюючих органів, які не стосуються нарахування грошових зобов'язань платника податків, за умови попереднього використання позивачем досудового порядку вирішення спору оскаржуються в судовому порядку в тримісячний строк за умови, якщо рішення контролюючого органу за результатами розгляду скарги було прийняте та вручене платнику податків (скаржнику) у строки, установлені Податковим кодексом України.

(постанова Верховного Суду від 11.10.2019 у справі № 640/20468/18: судова палата)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Процесуальний строк звернення до суду з позовом про скасування податкового повідомлення-рішення (рішення про застосування штрафних санкцій), якщо платник не використовував процедуру досудового вирішення спору (адміністративного оскарження), визначається частиною другою статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України – становить шість місяців і обчислюється з дня, коли особа дізналася або мала дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

(постанова Верховного Суду від 27.01.2022 у справі № 160/11673/20: судова палата)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Коли платник податків не використовував процедуру адміністративного оскарження, строк звернення до суду з позовом про визнання протиправним і скасування рішення про відмову в реєстрації податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних із похідною вимогою про зобов'язання її зареєструвати становить шість місяців із дня, коли особа дізналася або мала дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

(постанова Верховного Суду від 20.11.2020 у справі № 1.380.2019.006517)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Закон № 731-IX набрав чинності з 17 липня 2020 року, тому останнім днем 20-денного строку, встановленого пунктом 2 розділу II цього Закону, є 06 серпня 2020 року. Такі особливості перебігу процесуальних строків підлягають врахуванню під час визначення спливу шестимісячного строку звернення до суду.

(постанова Верховного Суду від 11.05.2022 у справі № 200/11917/20-а)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Строк звернення до суду з позовом про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень після проведення процедури адміністративного оскарження становить один місяць, що настає за днем закінчення процедури такого адміністративного оскарження.

(постанова Верховного Суду від 26.11.2020 у справі № 500/2486/19: судова палата)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Коли платник податків не використовував процедуру адміністративного оскарження, строк звернення до суду з позовом про визнання протиправним і скасування рішення контролюючого органу про включення до переліку ризикових підприємств становить шість місяців із дня, коли особа дізналася або мала дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

(постанова Верховного Суду від 16.12.2020 у справі № 520/3902/2020)

Верховний
Суд

Процесуальні питання

Строк, протягом якого особа може звернутися до суду, після застосування процедури досудового оскарження вимоги фіскального органу про сплату єдиного внеску, складає три місяці з дня отримання платником рішення органу доходів і зборів вищого рівня, прийнятого за наслідками розгляду відповідної скарги.

(постанова Верховного Суду від 25.02.2021 у справі № 580/3469/19: судова палата)

Верховний
Суд

Строк на апеляційне оскарження

Застосування порядку обчислення строку на апеляційне оскарження з моменту проголошення рішення суду, якщо позивач не був присутній під час проголошення судового рішення та про прийняте судове рішення дізнався лише після його отримання, є порушенням прав позивача на апеляційне оскарження.

(постанова Верховного Суду від 22.11.2019 у справі № 461/5908/18: об'єднана палата)

Верховний
Суд

Строк на апеляційне оскарження

Суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження, якщо особа у визначений строк не подасть заяву про поновлення строку на апеляційне оскарження або в поданій заяві будуть наведені підстави для поновлення строку на апеляційне оскарження, визнані судом неповажними.

(постанова Верховного Суду від 03.11.2020 у справі № 816/3984/15)

Верховний
Суд

Строк на апеляційне оскарження

Для встановлення поважності підстав пропуску строку на апеляційне оскарження у зв'язку з відсутністю коштів для сплати судового збору за звернення до суду з апеляційною скаргою належними є докази, які підтверджують сукупність послідовних і регулярних дій контролюючого органу з моменту виникнення права на апеляційне оскарження.

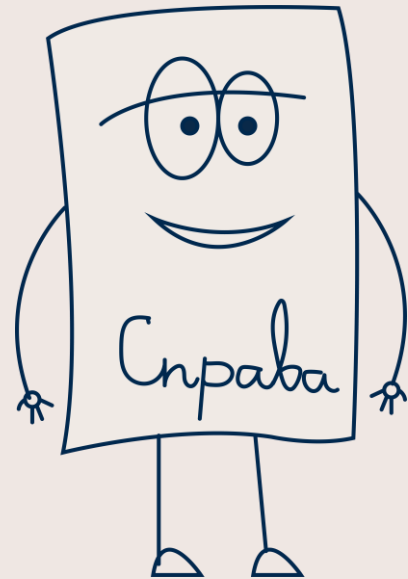

(постанова Верховного Суду від 04.03.2021 у справі № 826/7558/18)

Верховний
Суд

Тенденції судової практики

Верховний
Суд

Карантинні обмеження

На час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), не діє мораторій на проведення фактичних перевірок, зокрема, щодо обліку, ліцензування, виробництва, зберігання, транспортування та обігу пального, спирту етилового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, тобто питань, врегульованих нормами Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального».

Пункт 80.2 статті 80 Податкового кодексу України виокремлює різні підстави для проведення контролюючим органом фактичної перевірки суб'єкта господарювання. Підставою для проведення фактичної перевірки згідно з підпунктом 80.2.2 пункту 80.2 статті 80 цього Кодексу є наявність та/або отримання від державних органів або органів місцевого самоврядування інформації про можливі порушення платником законодавства; 80.2.3 – письмове звернення покупця / споживача; 80.2.5 – наявність та/або отримання в установленому законодавством порядку інформації про можливі порушення платником законодавства.

(постанова Верховного Суду від 17.05.2022 у справі № 520/592/21)

Верховний
Суд

Вина

Положення чинного податкового законодавства визначають вину як об'єктивну сторону податкових правопорушень, а тому для встановлення її наявності контролюючому органу необхідно довести не наявність відповідного ставлення платника податків до своїх протиправних дій / бездіяльності (усвідомлення своїх дій, розуміння наслідків тощо), що платник податків, вчиняючи дії або допускаючи бездіяльність, за які встановлена відповідальність, діяв нерозумно, недобросовісно та без належної обачності.

(постанова Верховного Суду від 08.12.2022 у справі № 520/9294/21)

Верховний
Суд

Ненадання документів до перевірки

Платник зобов'язаний надати посадовим (службовим) особам контролюючих органів у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані з предметом перевірки. У разі ненадання документів під час проведення перевірки платник не позбавлений права надання таких і після завершення такої перевірки, які мають бути враховані контролюючим органом під час розгляду питання про прийняття рішення. Якщо посадова особа контролюючого органу відмовляється з будь-яких причин від врахування документів, наданих під час проведення перевірки, платник має право до закінчення перевірки надіслати такі безпосередньо до контролюючого органу. Протягом п'яти робочих днів з дня отримання акта перевірки платник має право надати до контролюючого органу, що призначив перевірку, документи, визначені в акті перевірки як відсутні.

Якщо до закінчення перевірки або у вказаний термін платник податків не надає посадовим особам контролюючого органу документи (незалежно від причин такого ненадання, крім випадків виїмки документів або іншого вилучення правоохоронними органами), що підтверджують показники, відображені таким платником у податковій звітності, вважається, що такі документи були відсутні у платника на час складення такої звітності.

(постанова Верховного Суду від 11.10.2019 у справі № 815/4831/13-а)

Верховний
Суд

Ненадання документів до перевірки

Якщо платник надав до контролюючого органу документи після закінчення перевірки та до прийняття рішення за результатами такої перевірки такі документи повинні бути враховані контролюючим органом під час розгляду ним питання про прийняття рішення (податкового повідомлення-рішення). Контролюючий орган має право не приймати рішення за результатами проведеної перевірки та призначити позапланову документальну перевірку такого платника.

(постанова Верховного Суду від 06.09.2022 у справі № 640/772/21)

Верховний
Суд

Ненадання документів до перевірки

Платникам забороняється формування показників податкової звітності на підставі даних, не підтверджених первинними документами, реєстрами бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків та зборів, ведення яких встановлено законодавством. Зазначена імперативна норма закріплена пунктом 44.1 статті 44 Податкового кодексу України та кореспондується з вимогами пункту 198.6 статті 198, якою передбачено, що у разі коли на момент перевірки платника податку контролюючим органом суми податку, попередньо включені до складу податкового кредиту, залишаються не підтвердженими зазначеними у абзаці першому цього пункту документами, платник податку несе відповідальність відповідно до цього Кодексу.

(постанова Верховного Суду від 26.05.2022 у справі № 640/16990/19)

Ненадання документів до перевірки

Потрібно враховувати ч.4 ст.308 Кодексу адміністративного судочинства України, згідно з якою докази, що не були подані до суду першої інстанції, приймаються судом лише у виняткових випадках, якщо учасник справи надав докази неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від нього.

Суд має навести докази, надані в підтвердження неможливості подання первинних документів (доказів) до суду з причин, що об'єктивно не залежали від особи, як і мотиви, з яких суд виходив, приймаючи такі первинні документи як належні докази, що відповідають критеріям допустимості та достовірності.

(постанова Верховного Суду від 27.07.2021 у справі № 815/814/18)

Верховний
Суд

Ненадання документів до перевірки

Суди мають встановити та не дослідити докази щодо надання платником первинних документів на стадії перевірки, відмови контролюючого органу врахувати такі під час перевірки чи взагалі неврахування таких, а також докази щодо відповідності переліку документів, які надавались на запит контролюючого органу, визначенню первинного документа в розумінні Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

(постанова Верховного Суду від 18.11.2021 у справі № 1.380.2019.004540)

—
Верховний
Суд

Дякую за увагу!